Όταν τα δικά μας χείλη μένουν κλειστά... (Καραποστόλης Βασίλης, καθηγητής Πολιτισμού και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 1 Οκτωβρίου, 2019

> Όσο περισσότερες συνταγές δίνονται τόσο η πάθηση χειροτερεύει. Μολονότι πολλοί υποφέρουν πολύ από την ανίατη αρρώστια της **πλήξης**, και δεν βρίσκουν εύκολα τρόπους να εμποδίσουν τις επισκέψεις της. Φοβούνται πως θα έρθει και θα χτυπήσει την πόρτα τους κατά το σούρουπο, και για να μη συμβεί αυτό ζητούν οδηγίες, ψάχνουν το φάρμακο. Περιοδικά και διαφημίσεις δεν παύουν να το χορηγούν σε διαρκώς αυξανόμενες δόσεις.

Για να μην βαρεθείτε, οφείλετε να κάνετε αυτό ή το άλλο, να πάτε εκεί και όχι αλλού. Εστιατόρια, μπαρ, μουσικές σκηνές και διάφοροι πολυχώροι, καταλήγουν να φαντάζουν περισσότερο σαν εστίες ομαδικής άμυνας παρά ψυχαγωγίας. Εκεί μέσα, στη διάρκεια της βραδιάς, μια κάποια λεπτομέρεια, ένα κάτι που δεν ξέρουμε τι μπορεί να είναι, υπόσχεται ότι ο χρόνος δεν θα σκοντάψει πουθενά.

Αυτό οι παλαιότεροι τολμούσαν να το λένε «σκότωμα του χρόνου». Σήμερα όμως, η έκφραση μοιάζει βαριά και υποτιμητική, γιατί κανένας δεν θέλει να παραδεχτεί πως του αξίζει αυτό και μόνο. Τόσος κόπος και τόση ενέργεια στη διάρκεια της μέρας, και το βράδυ να έρχεται με άδεια τα χέρια! Υπερβολικό το παράπονο, αν σκεφτεί κάποιος τι συνέβαινε άλλες εποχές.

Αναμφίβολα, πριν από μερικές δεκαετίες η πλήξη στρογγυλοκαθόταν πολύ συχνότερα μέσα στα σπίτια. Ατέλειωτες βραδινές ώρες όπου στις οικογένειες, ιδίως στην επαρχία, ο καθένας έπαιζε τον ρόλο του με κινήσεις και φράσεις λιτές. Έρχονταν σιωπές, έπειτα μερικές κουβέντες γύρω απ' το τραπέζι, και ξανά σιωπές. Έπληττταν όλοι με τον τρόπο τους, ο πατέρας, η μητέρα, τα παιδιά. Αλλά το άντεχαν λίγο ως πολύ, πιστεύοντας πως ανήκει στη φύση της κοινής τους ζωής.
Και έρχεται η ασφυξία

Όταν συγκατοικείς με άλλους, δεν μπορείς να περιμένεις να σπιθίζουν κάθε τόσο τα λόγια που ανταλλάσσεις μαζί τους. Ένας ορισμένος βαθμός μονοτονίας είναι το αντίτιμο για την ασφάλεια και την σπιτική θαλπωρή. Φυσικά, αν ξεπεραστεί αυτό το όριο, έρχεται η ασφυξία. Τότε, απέναντι από τον έγκλειστο προβάλλει ο εξω-σπιτικός

χώρος με όλα του τα θεάματα, τις ζωηρές συναναστροφές. Εκεί θέλουν να τρέξουν οι βαριεστημένοι, και μερικοί απ' αυτούς καταφέρνουν, πράγματι, να ξεδώσουν.

Το ζήτημα όμως είναι ότι αυτή η ανακούφιση είναι συνήθως πιο σύντομη απ' ό,τι προσδοκούσαν. Τι φταίει; Το φαγητό που φέρνει ο σερβιτόρος είναι νόστιμο, όπως και την προηγούμενη φορά, το περιβάλλον εξακολουθεί να κολακεύει τους πελάτες. Και όμως... Γιατί να μη δοκιμάσει κανείς κάτι ακόμη καλύτερο; Μήπως η προσκόλληση σε μια προτίμηση περιορίζει το δικαίωμά του να ψάξει μια ακόμη πιο "ιδιαίτερη"

Στο τέλος, η αναζήτηση της παραλλαγής ή της πρωτοτυπίας υπονομεύει την ίδια την απόλαυση και καταντά να γίνει νευρική κινητικότητα. Μετακινούμενοι συνεχώς, οι σύγχρονοι εξερευνητές της διασκέδασης εξορκίζουν την ανία, όπως οι παλαιότεροι τα νυχτερινά φαντάσματα. Όμως, το φάντασμα της πλήξης έρχεται και ξανάρχεται.

Είναι αδύνατο σε έναν πολιτισμό τόσο κυριαρχημένο από την εγωπάθεια να αποδιώξει το χασμουρητό! Πάρτε, για παράδειγμα, τις συζητήσεις. Την πιο σταθερή ευχαρίστηση τη βρίσκει κανείς όταν μιλά για τον εαυτό του, ή για πράγματα που τον απασχολούν πολύ. Όταν μιλούν οι άλλοι για τα δικά τους κατά κανόνα μόλις που το ανέχεται. Για να διασκεδάσουμε επομένως πραγματικά θα έπρεπε να μιλάμε για μας, αν κι αυτό θα προκαλούσε ενόχληση στους ακροατές.

Επειδή όμως θέλουμε να είμαστε αρεστοί στους άλλους, τους αφήνουμε να περιαυτολογούν και, έτσι, εμείς αναπόφευκτα πλήττουμε. Είμαστε επομένως διπλά ιδιοτελείς. **Θεωρούμε πως παραμένουμε πιο ενδιαφέροντες από τους άλλους, αλλά ταυτόχρονα θέλουμε οπωσδήποτε να μας αποδέχονται.** Μοιραία ένα τέτοιο βίτσιο πληρώνεται με ανία. Αυτός που δεν θέλει να ενοχλήσει, θα βαρεθεί.

Σύμπτωμα γενικευμένου κομφορμισμού; Δεν πρόκειται τόσο γι' αυτό. Πιο ισχυρή και από την τάση εξάρτησης από τους άλλους, είναι η **ανόητη φαντασίωση πως υπερέχουμε**. Πως από τους άλλους δεν θα ακούσουμε τίποτα που να μην το είχαμε πριν σκεφτεί. Και πως ο χρόνος πεθαίνει, στ' αλήθεια, μόνο όταν τα δικά μας χείλη μένουν κλειστά.

(Πηγή: slpress.gr)